מסורת הש"ם

לקמן קלו: עירובין מד.
 סוכה כז:, ז) [לקמן קמב:
 ע"ש], ג) [לעיל קכ: לקמן
 קמב: ע"ש], ד) [קידושין כ:
 וש"כן, ז) לעילי. ולקמן קכו:
 וש"כן, ז) לעילי. ולקמן קכו:

ו) לקמן קלו: עירובין מד.

ואודן לשעמייהו. מימה היכי הוה רבי אסי לטעמיה אדרבה ומורה. של גפן: שהיא קשורה בעפיח. פך ששואבין בו מן הבור פליגי דהכא קאמר ר' אסי נעשה כיסוי לחבית בהנחה גרידא בלא שום מעשה וגבי נדבך אמר ר' אסי לאו ושפשפום אמר להן דהיינו מעשה שהלריכן רביא ועוד קשה גבי נדבך קאמר דסגי פוקקין בו. דמיחזי כמוסיף על הבנין: בין כך ובין כך. בגמרא

בשפשוף ולקמן גבי כיסוי כלים א"ר

אסי א"ר יוחנן והוא שיש בהם תורת

כלי ויש לומר דכיסוי חבית סגי לה

בהנחה שדרכו לעשותו כל דהו דלח

בעי תיקון ומעשה גמור כשאר

כיסוי כלים ונדבך של אבן מסותת ומרובע לבנין סגי להו בשפשוף שאין לריך עוד תיקון ומ״מ הוי ר׳ אסי לטעמיה דכי היכי דמיקל רבי אסי גבי נדבך ה"נ הכא והא דקאמר ר' אסי בפרק במה טומנין (לעיל דף כ.) חריות של דקל ישב חע"פ שלח קשר התם רב חשיי גרסינן חי נמי ראויין הם לישיבה טפי מאבנים: הכל מודים שאין עושין אהל עראי בתחלה. פי׳ נקונ׳ דלא אסיר אהל אלא למעלה בגג אבל בדפנות לא כדמוכה בעובדא דשמואל בכל גגות (עירובין דף לד.) דאיתמר חצר כותל שנפרצה רב אמר אין מטלטלין אלא בד׳ אמות ושמואל אמר זה מטלטל עד עיקר המחיצה וזה מטלטל עד עיקר המחיצה והא דרב לאו בפירוש איתמר אלא מכללא דשמואל הוה יתיב בההוא חלר נפל גודא דביני ביני אמר להו שמואל שקולו גלימא נגודי ליה אהדרינהו רב לאפיה כו׳ ושמואל למה ליה למיעבד הכי האמר זה מטלטל עד עיקר המחיצה כו׳ שמואל לצניעותא בעלמא הוא דעבדב אלמא משמע דאהל דדפנות שרי למיעבד הכי ורב שהיה מקפיד לאו משום עשיית אהל דשרי כדפרישית אלא הוה הפיד אמאי דהוו מטלטלין גלימא ד' אמות בחלר וקשה דע"כ שייך איסור אהל אפילו בדפנות כדאיתא בעירובין בפרק מי שהוליאוהו (דף מד. ושם) גבי עשיית דופן סוכה דפריך התם והאמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן הכל מודים שאין עושין אהל עראי בתחילה ומשני הא בדופן שלישית והא בדופן רביעית אלא נראה לר"ת דשפיר שייך בדפנות אהל היכא דמחילה מועלת להיתר™ ולהכי בדופן שלישית דהויא מחיצה ומכשר ליה לסוכה חשיב עשיית אהל בתחלה אבל דופן רביעית אינה אלא תוספת בעלמא הואיל וכבר הסוכה היתה כשרה ועיקר פלוגמין דר"א ורבגן אימא באהל כבעשיית דופן דפקק החלון משמע בחלון שבכותל דאי בגג מיירי הוה ליה למימר ארובה

כמו ששנינו משילין פירות דרך ארובה (בילה דף לה:) ומיהו באהל שבגג נמי פליגי כדמוכח לקמן בפרק תולין (דף קלו:) דמייתי הך גבי תליית משמרת שהיא כעין גג וכן משמע בפרק בתרא דעירובין (דף קב.) דאמר הנהו דיכרי

דהוו בי רב הונא ביממא בעו טולא ובליליא בעו אוירא אתא לקמיה דרב אמר ליה כרוך בודיא ושייר בה טפח דלמחר הוא מוסיף על אהל עראי ומותר ומשמע דהיינו נמי תוספת

עראי דפליגי רבי אליעזר ורבנן ועובדא דשמואל דכנ

בשבת 6פקק החלון ר"א אומר בזמן שהוא קשור ותלוי פוקקין בו ואם לאו אין פוקקין בו וחכ"א בין כך ובין כך פוקקין בו: גבו סתגן התם אבן שעל פי החבית מטה על צידה והיא נופלת אמר רבה א"ר אמי א"ר יוחנן מאלא שנו אלא בשוכח אבל במניח נעשה בסים לדבר האסור ורב יוסף א"ר אםי א"ר יוחנן לא שנו אלא בשוכח אבל במניח נעשה כיסוי להחבית אמר רבה מותבינן אשמעתין האבן שבקירויה אם ממלאין בה ואינה נופלת ממלאין בה ולא היא התם כיון דהדקה שויא דופן אמר רב יוסף ומותבינן אשמעתין אם לאו אין ממלאין בה ולא היא התם כיון דלא הדקה בטולי במלה במאי קמיפלגי מר סבר בעינן מעשה ומר סבר לא בעינן מעשה ואזרו למעמייהו דכי אתא רב דימי א"ר חנינא ואמרי לה א"ר זירא א"ר חנינא פעם אחת הלך רבי למקום אחד ומצא נדבך של אבנים ואמר לתלמידיו צאו וחשבו כדי שנשב עליהן למחר ולא הצריכן רבי למעשה ור' יוחגן אמר הצריכן רבי למעשה מאי אמר להו ברבי אמי אמר צאו ולמדום אמר להו רבי אםי אמר צאו ושפשפום אמר להו איתמר ר' יוםי בן שאול אמר סואר של קורות הוה ור' יוחנן בן שאול אמר גשוש של ספינה הוה מ"ד גשוש כ"ש סואר ומ"ד סואר אבל גשוש קפיד עליה: זמורה שהיא קשורה כו': יקשורה אין לא קשורה לא לימא מתניתין דלא כרשב"ג דתניא יחריות של דקל שגדרן לעצים ונמלך עליהן לישיבה צריך לקשור רבן שמעון בן גמליאל אומר אין צריך לקשור אמר רב ששת אפי' תימא רשב"ג הכא במאי עסקינן במחוברת באביה אי הכי קא משתמש במחובר לקרקע לממה מג' רב אשי אמר יאפי' תימא בתלושה גזירה שמא יקמום: פקק החלון כו': יאמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן "ההכל מודים שאין עושין אהל עראי בתחלה ביו"ם וא"צ לומר בשבת לא נחלקו אלא להוסיף שר"א אומר אין מוסיפין ביו"מ וא"צ לומר בשבת יוחכ"א מוסיפין בשבת וא"צ לומר ביו"ם: וחכ"א בין כך ובין כך פוקקין בו: מאי בין כך ובין כך אמר ר כהנא

בהאי מסכתא: האבן שעל פי החבית. זמורה שהיא קשורה במפיח ממלאין בה והולרך ליטול מן היין שבתוכה: מטה. החבית על לדה והיא נופלת: לא שנו. דמותר לטלטל החבית והאבן עליה דקתני ואם היתה בין חביות שירא להטותה שם שלא תפול האבן על החבית שבלדה מגביה ומטה על לדה והיא נופלת: בשוכח. האבן עליה שלא במתכוין: אבל במניח נעשית. החבית בסים לחבן שהיח דבר האיסור ואין מטלטל את החבית: ורב יוסף א"ר אסי. לקולא אמר ר׳ יוחנן לא שנו דהוצרך להטות את החבית ולא ניתן לטלטל האבן להדיא: אלא בשוכה. דלא נתכוין לעשותה כלי: אבל במניח נעשה. האבן כיסוי לחבית ומגלה אותה כדרכה: אשמעתין. על שמועה שלי שאמרתי במניח אין האבן נעשה כלי: ממלאין בה. אלמא אבן נעשה כלי: דהדקה. שקשרה יפה: ואם לאו אין ממלאין. ולא אמרינן נעשה כלי בהנחה בעלמא וקשיא לדידי דאמרי לעיל במניח נעשה כיסוי לחבית: ולא היא. לא השיא לי דהתם הואיל ובלא קשירה לא חזיא למלאות דהא נפלה והאי לאו הדקה בטולי בטלה מתורת כלי גלי דעתיה דלא חשיב ליה אבל כיסוי חבית הנחה משויא ליה כלי: **ואזדו** לטעמייהו. ר' אמי ור' אסי: נדבך של הבנים. חבנים סדורות ומוקלות לבנין: מאי אמר להו. מאי מעשה הלריכן לרבי יוחנן: לאו ולמדום. סדרו אותם והשיבום כדי שלא נלטרך ליגע בהם למחר לפי שחין הומנה במעשה יוכל דהון מועלת לאבן לעשותה כלי ור׳ אמי לטעמיה דאמר לעיל אין אבן נעשית כלי בהנחה: למדום. כדאמרי׳ במו״ק (דף יב.) עושה להם למודים לסדר נסרים על פי הבור: ושפשפום. מן הטיט שיהו נאות לישב ולמחר תלמדום דבמעשה כל דהו נעשה כלי: סוחר של קורות. הוה ולא אבנים: סוחר. סדר של קורות חדשות שמסדרין אותן לבנין כדי שלא

או מן המעין: ממלאין בה. דשויא כלי להך זמורה: וחלוי.

שאינו נגרר בארץ שהחבל שהוא קשור בו אינו מגיע לארץ: אין

מפרש לה: גבו׳ מנן המס. לקמן

יתעקמו: גשוש. עץ ארוך שמגששים בו המים לפני הספינה לידע שהוא בעומקו שתוכל ספינה להלך בהן: קפיד עליה. שלה יתעקם ומייחד ליה מהום ומהצה ליה בידים. ואפי׳ לר״ש אסור לטלטלו דמוקנה מחמת חסרון כים אפי׳ ר״ש מודה: שאינה קשורה לת. ואפי׳ יש עקמומית בראשה כעין מזלג שראוי לחלות בה טפיח ולמלאות וחישב עליה: שגדרן לעלים.

שחתכן להיסה: לריך לקשור. מע"ש: באביה. בגפן: והא קא משתמש במחובר. ואפילו קשורה מבעוד יום ליתסר: למטה מג'. סמוך לקרקע וכגון לשאוב מן המעין שאינו עמוק. ומותר להשתמש באילן למטה מג' כדאמרי' בפרק בתרא דעירובין (דף זט:) היו שרשיו גבוהין מן הארץ ג' לא ישב עליהם: גוירה שמא יקטום. שמא למחר תהיה לו ארוכה ויקטמנה מתוך שהיא רכה ונוחה לקטום ונמלא עושה כלי וחייב משום מכה בפטיש אבל בחריות לישיבה ליכא למיגזר הכי

הלכך במחשבה סגי: שאין עושין אהל עראי. לפרוס מחללת על ד' מחילות או על ד' קונדסים להיות לל לאהל מן החמה. ודוקא גג אבל מחילה לאו אהל הוא ושרי לפורסה ללניעות כדאמרי׳ בעירובין (ד׳ זה.) בעובדא דשמואל. ופקק החלון דמתני׳ שמשום דבנין קבוע הוא ומיחזי כמוסיף על הבנין: להוסיף. כגון שהיה מחצלת פרוסה עליהן וכרוכה ונשאר בה אויר ולמחר פושטה דומיא דפקק דמוסיף בעלמא הוא:

 נקמן קנז: עירובין מד.
 פו:, ז) [מוספח' סוכה פ"ח],
 מהר"ם וע" רש"ח],
 ג' רש"ל הוי למעלה בגג
 ולא מן הצד אבל הר"ן מקיים
 פ" רש"י דהכה, ז) צ"ל אסי. הש"לה

מוסף רש"י פקק החלון. כגון ארוכת באן יהוזלין. כמן מולכנ הגג (לקמן קלו:). בזמן שהוא קשור ותלוי. שם כל שעה (טובה בז:). פוקקין בו. כיון לממוקן ועומל לכך בו. כיון דמחוקן ועומד לכך אין זה לא צוכה ולא מוסיף, ואם לאו אין פוקקין בו. דמוסיף הוא על סתימת אהל על סתימת הבית ואע"פ שלרעי הוא שהרי יחזור ויפתחנו (עורוריו חד.). מטה עד צדה והיא נופרת. מטה חבית על לדה אם לריך ליטול מן היין והאבן טפלת ולא יטלנה בידים (דקחו קמב:). אלא בשוכח. ששכח האבן עליה בין השמשות ולא מדעת, אבל במניח נעשה נחעת, אבל במניח נעשה בסים לדבר האסור. ואסור להטוחה שאף החבית מוקנה (שם). מותבינן אשמעתין. יש לי להשיב על דברי (קדושין ב:) אשמועת עלמנו (גים לח:) אדידיה גופיה קא מומי כח:) סדידיה גופיה קם מומיב (מנחות מט.). חריות של דקל. ענפים קשים כען משהוקשו שדראות של לולבין ונפלו עלין שלהן קרי להן חרטות (לעיל 1.). שגדרן. כל לקיטת תמרים קרי גדירה (שם). צריך לקשור. לקשרם יחד מבעוד יום להוכיח ימד תכעוד יום נהוכית שלישיבה עומדים ואם לא קשרם ימד אסור לטלטלן למחר, דלא הוי יחוד במחשבה (שם). הכל מודים. ר״א ימחלוקתו שנחלקו בתוספת אהל ארעי גבי פקק חלון, לחיכל למ"ד פוקקין בו ואט"ג דמוסיף על אהל ואט"ג דמוסיף על אהל ארעי הוא, מודים שאין עושים את כל האהל לכתחילה עושים חת כנ החהי נכתחיים (עודבין פוז). אלא להוסיף.
(עודבין פקק זה שליני אלה מחספת לרעי על החהל מוספת ארעי על החהל (לקמן קלו:) דאפילו רבנן לא שרו אלא להוסיף, כגון פקק חלון דמוספת בעלמא הוא חלון דמוספת בעלמא הוא

רבינו חננאל (המשר) משתמש במחובר. ופרקינן . . למטה משלשה. כדתנז היו שרשין גבוהין מן הארץ שלשה טפחים לא ישב עליהן. אם גבוהין ג'טפחים עליהן. אם גבוהין ג'טפחים הוא דאסירו הא בפחות [מג'] מותר לישב עליהן, מיהא שמעינן דפחות מג' מחובר לקרקע כקרקע דמי ומותר להשתמש בו. ויש אומרים כי המים הם קרובים בפחות משלשה . ולא אתי למחתר. רב אשי אמר אפילו תימא בתלושה, גזירה שמאיקטום. מתניתין פקק החלון, כגון מסך העשוי לסתום החלון בין אם הוא מבגד בין מזולתו, אם הוא מבגר בן מחקונו, בזמן שקשור ותלוי פוקקין בו, ואם לאו אין פוקקין בו, ואם לאו אין פוקקין בו. גמ' אמר (רבא) [רבה] בר בר חנה א"ר יוחנן . הכל מודין שאין עושין אהל עראי בתחילה ביו״ט שאם היה בו פקק פוקק במקצת החלון, ר' אליעזר אוסר למושכז כנגד כל אוסו למושבן בנגו כל החלון וחכמים מתירים, וזהו להוסיף. כיוצא בו בסוף המוצא תפילין הנהו

(ערובין מד.).

דכרי דהוו לרב הונא דביממא בעו טולא ובליליא בעו אוירא, ואמר ליה רב כרוך בודיא עלייהו ושייר בה טפח ולמחר פרסיה עליהן, בחריות שגרדן לעצים ונמלך עליהן לישיבה אין צריך לקשר. ופירק רב ששת זמורה זו מחוברת באביה, כלומר מחוברת בקרקע, ואם לא קשרה מאתמול לא ביטלה, ואינה דומה לחריות של דקל שהן גרודין. ואקשינן אי הכי היכי מוסיף על אהל(י) עראי הוא ושפיר דמי. וחכ"א בין כד ובין כך פוקקין בו. ומיבעיא לן מאי בין כך ובין כד, אמר רבה בר כהנא

לח א מיי׳ פכ״ה מהל׳ שבת יון א תיי פכ"ה תהני שבת הלכה יו סמג לאוין סה טוש"ע או"ח סימן שח סעיף כב וסימן שט סעיף ד: למו ב מיי שם הלי כא סמג

שם טור שו"ע או"ח סימן שח סעיף כא: בו ג מייי פכ"ג מהלכות שבת הלכה ז: בא ד ה מיי פכ"ב מהלי שבת הלכה כז סמג

לאוין סה טוש"ע או"ח סימן שטו סעיף א: שטו סעיף מ: מב ו מיי שם טוש"ע שם סעיף ב:

מוסף תוספות

י. א. [ו]הו״ל למימר בנדבך של אבנים דבישיבה לחודה יהיו מוכנים בלא שום מעשה. מוס' הרא"ש. שמואל אוסר לטלטל כרב לא הוה קשה מידי דהיכי שרי למיעבד הכי. תוס׳ עירוביו מד. ד"ה פהה. ג. פי רכדופו ג' אסור וכדופו ד' ן גיאטון ובוופן זי משום דסוכה של היא דסגי לה בג׳ מחיצות, דאלמא אף בדופן שייך אהל ארעי. רענ״. T. טלטול או להכשיר הסוכה. מוס׳

רב נסים גאון

אי הכי קא משתמש במחובר למטה מג'. מכלל כי מה שיהיה מדבר המחובר לקרקע קרוב מהארץ פחות מג' טפחים מותר להשתמש בו ואין איסור משום שבות [רק] מה שהוא גבוה מן הארץ ג' טפחים. ותמצא עיקר זה במשנה במס' עירובין הה במשנה במט עיודבין בפרק המוצא תפילין (דף צטן אילן שהוא מיסך על הארץ אם אין נופו גבוה מן הארץ ג' טפחים לא ישב עליהן. ודבר זה אין בו חלוקה. אבל חלקו רבא ורב ששת בשרשי אילן הבאים למעלה מג׳ לתוך ג׳. ובפ׳ בכל מערבין (שם דף לג] תניא נתנו באילן בתוך ג׳ מותר לטלטל. סליק פרק כל הכלים

רבינו חננאל

וזה שאמר רבי צאו ולמדום שאומו עיינו בוון, כיונוו לימוד בלא מעשה. וי״א לימודים, כגון זה ששנינו במסכת משקין, ר' יהודה אומר עושה לו לימודים בשביל שלא יחמיץ, והן כיסויין עצים ועליהם טיט שרוצים מעשים. וראייתן . הא דגרסינן בבמה טומנין תני רבה בר רב הונא המי דרב חריות של קמי דרב חריות של דקל שגרדום לעצים ונמלך עליהם לישיבה צריך לקשר, רשב"ג אומר אין צריך רשב"ג אומר אין צריך לקשר, ואמרינן מאן תנא דפליג עליה דרשב"ג, ר" חנניה בן עקביא היא, שהלך למקום אחד ומצא חריות של דקל שגררום לעצים וכוי. מתני זמורה שהיא קשורה בטפיח כו'. זמורה היא כגון [נ"א: כעין] אמיר והיא זמורה של כרם ארוכה כמו חבל, וטפיח הוא כלי [פי׳] (ב)דלי. ואמרה המשנה אם ומורה זו היתה קשורה בזה זמורה זו היתה קשורה בזה הכלי, ממלאין בה בשבת שעשאה מאתמול במקום חבל ועשה בה מעשה. ואם לאו, אסור לחשב צליו רשרה להיוחו רחרל.